

KUOPION KAUPUNKISEUTU

SUMP työ – Kuopion kaupunkiseutu

Ajankohtaista

15.4.2025

SUMP –työn perusta

Työ aloitettu jo kauan ennen SUMP-termin vakiintumista! Pohjalla vahva strateginen sitoutuminen kestäväan liikenteen kehittämiseksi Kuopiossa ja koko seudulla:

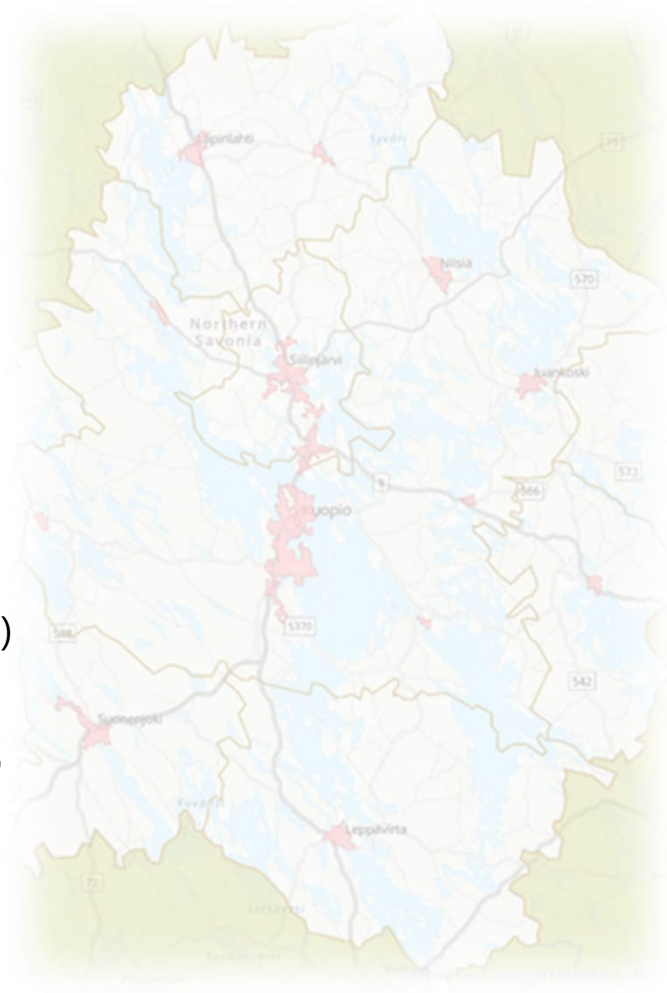
- Seudun kunnissa laadittu ilmasto-ohjelmat / suunnitelmat / tavoitteet
- Ohjelmissa liikenteen osalta mm. todettua:
 - Liikkumisen päästöt vähenevät
 - Siirrytään puhtaisiin käyttövoimiin
 - Kävely- ja pyöräily houkuttelevaa ympäri vuoden
 - Matkaketjut toimivia
 - Yhdyskuntarakenne on tiivis ja seudulla toimivat kyläkeskukset
 - Liikkumisen tarve optimoitu
- Asiat siirtyneet vahvasti kuntien/kaupunkien strategioihin, mm. resurssiviisaus ja kunnianhimoiset ilmastotavoitteet Kuopion kaupunkistrategian päätavoitteina jo vuodesta 2018

SUMP –työn perusta

Ilmasto-ohjelmissa/suunnitelmissa esitetyistä tavoitteista on lähdetty edistämään liikenteen osalta strategisia suunnitelmia kestävän liikenteen osalta jo vuosikymmen sitten:

- Kuopion seudun viisaan liikkumisen ohjelma, 2015 (Kuopion kaupunki, Siilinjärven kunta ja Pohjois-Savon ELY-keskus) ja Kuopion resurssiviisautusohjelma (2017) → Viksu Kuopio -ohjelma
- Kuopion seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040, 2022 (MAL-kunnat +)
- Kuopion seudun joukkoliikenneohjelma 2035, 2024 (Kuopio ja Siilinjärvi)
- Seudullinen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma, 2023 (MAL-kunnat)
- Kuopion seudun kestävän liikenteen suunnitelma (SUMP), 2024 (Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi ja Suonenjoki)

Onnistumisia seudulla 1/2

Kaupunkiseudun haasteista huolimatta kestävän liikkumisen eteen tehty työ on tuottanut onnistumisia:

- Seudun kunnissa on hyvä tahtotila edistää kestävää liikkumista myös päättäjätasolla!
- SUMP –prosessin ”ensimmäinen vaihe” valmistunut 2024 → päätöksentekoon syksyllä 2025.
- Tunnistettu yhteistyöllä seudullisia kipupisteitä kestävän liikkumisen osalta, lisätty yleistä tietoisuutta tavoista ja hyvistä käytänteistä → seudullinen yhteistyö lisääntynyt
 - Seudullisia hankkeita kestävän liikenteen edistämiseksi
 - Traficom –avustuksia haettu laajemmin
- Seudullisesti useita foorumeita/kokouksia missä mahdollisuus keskustella ja tehdä yhteistyötä → kuullaan myös päättäjien ajatuksia

Onnistumisia seudulla 1/2

...lisää onnistumisia:

- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteitä saatu seudullisesti toteutukseen 2023 → mm. esteettömyyden osalta
- Kuopion kantakaupungin alueella satsaukset pyöräilyinfraan ja esteettömyyteen olleet merkittäviä vuosien 2015...2024 aikana. Kuopion katuinfran investoinneista n. 1/3 suorana kävelyä- ja pyöräilyä tukevia.
- Kuopion seudun joukkoliikenteeseen panostettu Kuopiossa ja Siilinjärvellä mikä mahdollistanut kehittämisen tähän asti → Kuopion seudun joukkoliikenteen matkustajamäärä on lähes tuplaantunut vuosikymmenessä 2013 n. 4,8 miljoonaa matkustajaa → 2024 n. 9 miljoonaa matkustajaa
- Kestävän liikenteen edellytyksien huomioinen myös maankäytön suunnittelussa selkeästi parantunut
- Kaupunkipyörät!

Tulevaisuuden haasteet 1/2

Kestävän liikkumisen edistäminen edellyttää myös tulevaisuudessa päättävaisyttä ja tahtoa, koska haasteita löytyy:

- Väestön ikääntyminen ja vähentyminen muualla kuin Kuopion kantakaupungin alueella
- Kunta- ja valtiontalouden heikkenemisen vaikutukset käytössä oleviin resursseihin:
 - Joukkoliikenteen rahoitus ELY –keskuksen järjestämässä liikenteessä riittää juuri ja juuri minitason säilyttämiseen. Myös Kuopion seudun joukkoliikenteen osalta tehdyt kehittämistoimenpiteet haastavat taloutta.
 - Palveluverkostossa keskittämispaineita tulevaisuudessa sekä HVA:lla että kunnilla/kaupungeilla → näkyy myös Kuopion kantakaupungin alueella
 - Palveluverkoston keskittäminen ja joukkoliikenteen palvelutason hiipuminen kasvattavat autoliikenteen osuutta Kuopion entisissä kuntakeskuksissa ja MAL-seudun pienemmissä kunnissa.
- Uusien päättäjien sitouttaminen kestävän liikenteen edistämiseen?

Tulevaisuuden haasteet 2/2

Väestön ikääntymisen ja haastavan taloustilanteen lisäksi seudun rakenne haastaa kestävästä liikkumisesta edellytyksiä:

- Seudun pienemmillä kunnilla haasteita saada pyöräilyn edistämishankkeita täyttämään Traficomien avustuskriteerit → väylien käyttäjämäärät eivät tue ”raskaita investointeja”
- Seudun pitkät etäisyydet, maaseutumainen kaupunkirakenne ja infrapuutteet lisäävät henkilöauton käyttöä Kuopion entisissä kuntakeskuksissa sekä ympäryskunnissa
- Logistiikan osalta seudun sisäiset kuljetusmatkat pitkiä mm. sähköistymistä ajatellen. Yhdistettyjen kuljetusten edistämisen edellytykset ?
- Joukkoliikennetoimenpiteet ydinkaupunkialueen ulkopuolella

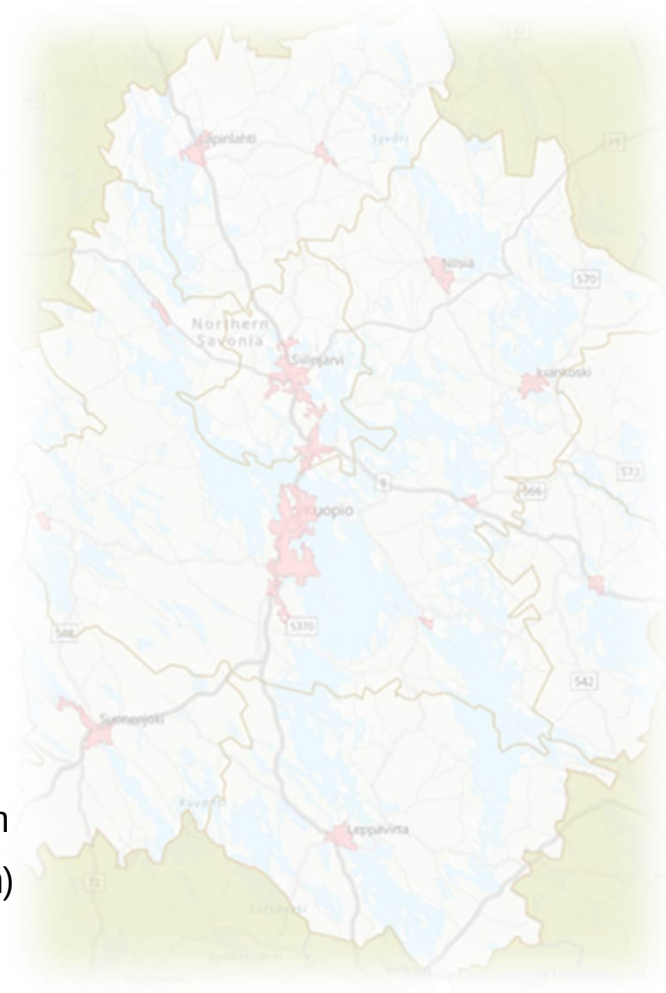
SUMP ja TEN-T käytäntöön

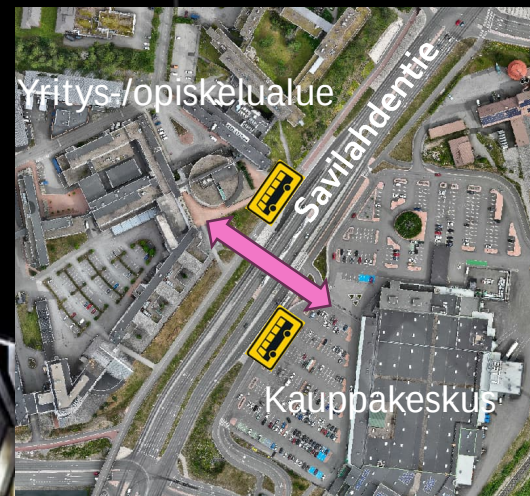
Velvoitteet näkyvillä jo nyt MAL-sopimuksessa:

- Kunnat varmistavat, että seudun LJS toteuttaa TEN-T asetuksen SUMP:aa koskevia vaatimuksia → SUMP valmistunut 2024 → toimenpiteiden edistymisen seuranta viety seudulliselle LJS-työryhmälle
- Lisäksi sopimuksessa kohdat mm. rakentamisen ohjauksesta, käyttövoimamuutokseen varautumisesta ja seudullisen multimodaalisen logistiikkakeskuksen osalta (tämän osalta tarveselvitys käynnissä)

Mitä tulevaisuudessa MAL-sopimukseen ja LJ-suunnitelmaan?

- Vahvempi sitoutuminen joukkoliikenteen kehittämisestä (resurssit!)
- Panostus kehityshankkeisiin millä toimenpiteitä pyritään toteuttamaan
- Kohdennettuja toimenpiteitä pienempiin kuntiin (resurssit huomioiden)
- Seurannan kehittäminen ja organisointi

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Kiitos!

Lisätiedot: liikennejärjestelmäsuunnittelija Matti Vänskä,
p. 044 718 5463, matti.vanska@kuopio.fi